

ความสำเร็จ...ทุกอย่างก้าว

นำเสนอเมื่อ : 9 มิ.ย. 2552

การเรียนรู้ และพอใจในสิ่งที่อยู่ตรงหน้าเราอาจจะค้นพบสิ่งที่เรียกว่า ?ความสำเร็จทุกอย่างก้าว?

ความสำเร็จ...ทุกอย่างก้าว

เมื่อครั้งที่สวนโมกขพลารามกำลังก่อสร้างโรงพยาบาลทางวิญญาณ (โรงหน่ง) ซึ่งสร้างไว้เพื่อสื่อธรรมะผ่านภาพวาด สะท้อนให้คนที่เขาสวมได้มองภาพต่างๆ ผ่านมิติแห่งธรรม อันเป็นโอกาสให้จิตใจผู้มองภาพได้เรากุศลขึ้นในขณะที่ตรึกตามธรรมจากภาพนั้น แต่ทว่าในช่วงเวลานั้นการก่อสร้างโรงพยาบาลทางวิญญาณเป็นไปอย่างช้าๆ วันหนึ่งมีญาติโยมเขามาถามท่านอาจารย์พุทธทาสว่า “เมื่อไรจะเสร็จ” ท่านอาจารย์พุทธทาสได้กล่าวตอบไปว่า “เสร็จทุกวัน” โยมคนนั้นทาทงแคงจะไม่เข้าใจในสิ่งที่ท่านอาจารย์กล่าว และผู้อ่านหลายๆ คนก็คงยังไม่เข้าใจเช่นกัน

เมื่อเราเริ่มที่จะทำโครงการใหญ่น้อยขึ้นมา เรามักจะวาดฝันถึงความสำเร็จในภายหน้าเสมอ จนบางครั้งเรากลับลืมความสำเร็จที่อยู่ตรงหน้าไปอย่างสิ้นเชิง จริงๆ แล้วความสำเร็จที่อยู่ตรงหน้านั้นสำคัญที่สุด เพราะเป็นการหาความสุขกับปัจจุบัน ในขณะที่นั้นๆ โดยไม่ต้องวิ่งวุ่นแสวงหาความสุขข้างหน้าอันหมายถึงการฝากความสุขไว้ในอนาคตที่ยังมาไม่ถึง หรือฝากความสุขไว้กับความสำเร็จในอนาคตนั่นเอง เมื่อกล่าวถึงตรงนี้หลายๆ คนคงเข้าใจวาทะของท่านอาจารย์พุทธทาสขึ้นบ้างไม่มากก็น้อย คำว่า “เสร็จทุกวันนี้” หมายถึงความยินดีพอใจในสิ่งที่ได้ทำลงไปในแต่ละวัน แต่ละวัน แต่ละงานโดยมีความสุขกับความสำเร็จในแต่ละวันของงานนั้นๆ อย่างไม่เร่งร้อน รุมเร้า หรือกระหาย เพื่อจะถึงฝันข้างหน้าโดยไว จิตใจของผู้เขาถึง “ความสำเร็จทุกอย่างก้าว” กับจิตใจของผู้มีความกระหายความสำเร็จที่ปลายทางนั้น มีความแตกต่างกันอย่างฟ้ากับดิน ผู้ที่ยินดีพอใจในสิ่งที่ทำในทุกๆ ขณะ หรือทุกๆ วันนั้น การเดินทางในเส้นทางสูงสุดหมายถึงปลายทางนั้น เสมือนดังเดินบนทางราบเรียบมีเงาไม้ข้างทางบังแดดให้รู้สึกสุขสบาย แม่เพียงอยู่ในระหว่างทางช่วงไหนก็มีแต่ความสุข สามารถยิ้มได้แม่เหนื่อยล้า และถนัดถึงปลายทางก็อิมเอมปรีดากับความสำเร็จที่ได้มาด้วยความพากเพียร ส่วนผู้ที่กระหายต่อความสำเร็จที่ปลายทางนั้น การเดินทางในเส้นทางสูงสุดหมายถึงปลายทางนั้น เสมือนดังเดินบนทางที่เต็มไปด้วยถาดเพลิง และเปลวไฟอันร้อนระอุ มีแต่ความอยากจนไร้ความสุขในระหว่างทาง จนบางทีไฟอาจแผดเผาเอาจนใจมอดไหม้เพราะแรงแห่งความทะยานอยากนั้นๆ ถ้าไม่ถึงซึ่งปลายทางก็ร้อนรุ่มกลัดกลุ้มใจ ถนัดถึงปลายทางจึงจะหาความสุขได้บ้าง แต่เดี๋ยวก็น่าจะทะยานต่อไปอีก และจะรู้สึกกระหายความสำเร็จมากขึ้นๆ แล้วถ้าเราเป็นคนหนึ่งที่ต้องการถึงฝั่งฝัน เราจะเลือกความสำเร็จแบบไหน?

สังคมปัจจุบันมักบ่มเพาะให้ผู้คน รอไม่เป็นเย็นไม่ได้ กระหายความสำเร็จจนบางทีเพราะเพื่อความสำเร็จแล้วยอมไม่ทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ คุณธรรม หรือศีลธรรม เพียงขอให้ได้ถึงซึ่งความสำเร็จดังใจหมายก็พอ และถ้าเป็นอย่างนั้นเราจะเรียกสิ่งนั้นว่าความสำเร็จ หรือความล้มเหลวทางจิตใจดี

ครั้งหนึ่งในชนบทของประเทศญี่ปุ่น ในยุคที่ยังไม่เจริญด้วยวัตถุ มีหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่หลังภูเขาที่มีหน้าผาใหญ่ตั้งตระหง่านอยู่เป็นแนวกั้นลม การเดินทางเขาออกหมู่บ้านนั้น เป็นไปด้วยความยากลำบาก และเสี่ยงต่อความตาย เพราะทางเดินเขาออกนั้นชาวบ้านต้องเดินเลียบเขาและหน้าผาซึ่งมีระยะทางกว่าสามสิบลเมตร อีกทั้งเส้นทางก็ขรุขระ รก และอันตราย มีผู้คนตกไปตายปีละหลายคน วันหนึ่งชาวบ้านหลายคนได้ตัดสินใจรวมตัวกันทำการเจาะอุโมงค์กลางภูเขา เพื่อตั้งใจที่จะเปลี่ยนเส้นทางให้สะดวกปลอดภัยในการเดินทางเขาออกของผู้คนในหมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือคือค้อนและสิ่วเหล็ก เพื่อเจาะอุโมงค์กลางภูเขาให้ทะลุไปอีกด้านหนึ่ง จากคนไม่กี่คนที่ช่วยกันอย่างมุ่งมั่น ก็มีแนวร่วมเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นหลายสิบคน จากหลายสิบคนก็กลายเป็นคนนับร้อยที่รวมมือกันเจาะอุโมงค์กลางภูเขานั้น จนกระทั่งเวลาผ่านไปหลายปีภูเขาที่ถูกเจาะทะลุไปอีกด้านหนึ่งได้อย่างสำเร็จ แต่ในความสำเร็จนี้เราไม่สามารถกล่าวได้เลยว่าเป็นเพราะการลงค้อนและสิ่วเจาะภูเขาในครั้งแรก หรือเพราะครั้งสุดท้ายที่เจาะทะลุภูเขา และเชื่อกันเราก็มีอาจกล่าวได้ว่า เป็นเพราะคนนั้นเจาะ หรือคนนั้นเจาะเท่านั้นภูเขาจึงทะลุ ความสำเร็จนี้มีได้มาจากการเจาะครั้งใดครั้งหนึ่งโดยลำพังเลย หากแต่ความสำเร็จนี้มีได้มาจากรวมแรงเจาะทุกๆ ครั้งของทุกๆ คนรวมกันต่างหาก

บทเรียนจากเรื่องนี้ทำให้เราเห็นว่าความสำเร็จเกิดขึ้นทุกขณะแห่งการก้าว่าง หรือการลงมือกระทำ และบนความสำเร็จทั้งหลายมักมีองค์ประกอบที่ถูกมองผ่านไปเสมอ โดยเฉพาะผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักนึกเสมอว่าเพราะความสามารถของเรา งานนี้จึงถึงฝั่งฝัน แต่แท้ที่จริงแล้วมีบุคคลมากมายที่เป็นแรงขับเคลื่อนความสำเร็จนี้ เมื่อเราเริ่มมองอย่างลึกซึ้งเราจะพบความจริงในสิ่งนั้นๆ เสมอ และความจริงนั้นก็สามารกลดความตระหนงในจิตใจของเราได้ เพราะเมื่อใดที่ใครคนหนึ่งรู้สึกได้ว่าเขาทำอะไรสำเร็จอยู่เสมอ หรือเพราะฉันเท่านั้นมันจึงสำเร็จ เมื่อนั้นแหละเขาจะตระหนงตัว หยิ่งผยอง มีมานะอัตตาเพิ่มขึ้น พังผู้อื่นน้อยลง และมองไม่เห็นความผิดในตัวเอง เมื่อถึงวันนั้นนั่นคือสัญญาณอันตรายอันหมายถึงความสำคัญตัวผิดและยึดถือเพิ่มขึ้นๆ จนกลายเป็นบุคคลที่นาสงสารไปในที่สุด เพราะเขาจะมองไม่เห็นจุดบอดของตัวเอง รวมทั้งไม่มีใครสามารถชี้จุดให้เขาได้ ดังนั้นความสำเร็จจึงมีได้มาในรูปของความสุขเท่านั้น แต่มันได้แฝงเอาความหลงตนด้วยความยึดถือเข้ามาด้วย เปรียบเสมือนแสงสว่างที่ซ่อนมาด้วยเงามืดฉนั้น

ดังนั้นการวางท่าทีต่อความสำเร็จจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เพราะมีฉนั้นความสำเร็จอาจกลายเป็นยาพิษสำหรับเรา แต่เมื่อไรที่เรามองอย่างลึกซึ้งในความสำเร็จ เราจะพบบุคคลมากมายที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จนั้น แลฉนั้นก็หมายถึงทุกคนมีความสำเร็จร่วมกัน แลฉเมื่อใดที่เรายอมรับ และวางใจได้อย่างไม่เรารอนในการทำงาน หรือทำสิ่งใดๆ เราอาจจะค้นพบสิ่งที่เรียกว่า “ความสำเร็จทุกย่างก้าว” ได้โดยไม่ยาก

ขอให้พวกเรากลับมาเรียนรู้ และพอใจในสิ่งที่อยู่ตรงหน้ากันเถิด เมื่อใดเรามุ่งมั่นเต็มกำลังแล้ว แมสิ่งต่างๆ ยังไม่สมบูรณ์แบบดังเป้าหมาย แต่ขอให้เรากลับมาเกี่ยวความสำเร็จ และก้าวหน้าไปในแต่ละขณะ ด้วยความสุขจากใจของเราเอง หรือถึงแมบางสิ่งในการย่างก้าวอาจไม่ถึงดังจุดหมาย ไม่สมกับที่ตั้งใจ มุ่งมั่น ประารถนา แต่ขอจงเรียนรู้จากความล้มเหลวนั้น จนเป็นบทเรียนสู่ความก้าวหน้าต่อไป

พระอธิป อธิปัญญา ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

